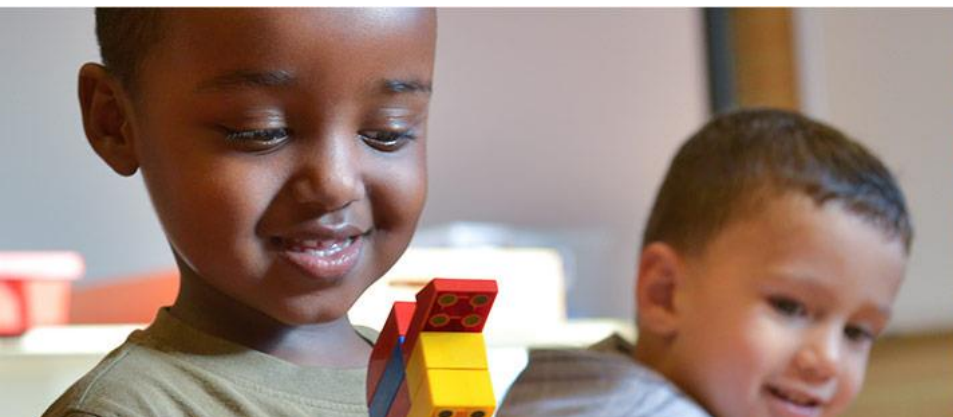

Nederlands
Jeugdinstituut

Verrassend Passend, verleg je grenzen!

Omgaan met lastig gedrag, het gesprek met collega's

Programma

- Kennismaken
- Verwachtingen
- Lastig gedrag van de leerling
- Het gedrag van de leerkracht
- Gedrag bespreekbaar maken
- Belemmeringen
- Analyse
- Wat werkt
- Vertaling naar de eigen praktijk
- Uitchecken

KENNISMAKING

Verwachtingen

Wat is voor jou lastig gedrag?

Kennis: Lastig gedrag

- *“Er bestaan geen lastige leerlingen, wel leerlingen met lastig gedrag”*
- Lastig voor wie?
 - *Voor de leerkracht ...*
 - *Voor de leerling zelf ...*
 - *Voor de andere leerlingen ...*
 - *Voor de ouders ...*
- Externaliserend en internaliserend gedrag
- Gedrag vindt altijd plaats in een context
- De leerkracht doet er toe!
- Kijk achter het gedrag
- Omgaan met lastig gedrag algemeen en maatwerk;
 - Kennis hebben over achtergronden van lastig gedrag
(denk aan stoornissen, problemen thuis, plek in de klas, pesten, enz.)

Vaardigheden: omgaan met lastig gedrag

- Goed pedagogisch klimaat werkt preventief
- Met goed klassenmanagement wordt veel voorkomen
- Denkkader: interactioneel model
- Daarmee ben je als leerkracht deel van de oplossing
- De rol en het gedrag van de leerkracht doet er toe; daarin liggen aanknopingspunten voor omgaan met lastig gedrag.
- Maak een functionele gedragsanalyse
- De leerling actief betrekken in de oplossing
- Ouders actief betrekken in de oplossing
- Collega's inschakelen voor reflectie, advies en ondersteuning

Feiten

Wist je dat...

- > ... leerkrachten niet alleen werkdruk ervaren door administratieve lasten, maar ook door stressvolle situaties voor de klas?
- > ... burn-out het meest voorkomt in sectoren als het onderwijs en de zorg?
- > ... in gesprek gaan in het team over didactische en pedagogische vaardigheden een van de belangrijkste bijdragen vormt aan een professionele en veilige cultuur in de school?

Introductie gespreksmateriaal

- Iedere leerkracht heeft te maken met lastig gedrag
- Vaak staan leerkrachten daar nog erg alleen in
- Lesgeven is regelmatig nog een ‘ik-in-mijn-eentje’ situatie.
- Doel is door leren van elkaar meer houvast te bieden
- Daarom leidraad voor het bespreekbaar maken op school
 - Kennis: hoe zit het en waarom is dat zo?
 - Vaardigheden: wat werkt en hoe doe ik dat?
 - Attitude: wat zijn mijn normen/waarden en hoe raakt dat mijn werk?
 - Leren van elkaar: wat en hoe kan ik leren van mijn collega' s?
- Op initiatief van leerkrachten of IB'er, maar bij voorkeur samen met: gedragsspecialist, AB'er, jeugdhulpmedewerker

Gedrag bespreekbaar maken

Inhoud van de gespreksleidraad / voorstel voor opzet van bespreking:

- Achtergrondinformatie
- Werkvormen aan de hand van eigen ervaringen en vragen
- Waarneembaar gedrag beschrijven (niet interpreteren)
- Gedrag van leerling en leerkracht
- Vraagt om sfeer van vertrouwen
- Reflectie op eigen gedrag
- Feedback aan/van elkaar
- Mogelijke vervolgactiviteiten

Tip!

In gesprek over lastig gedrag...

... kan het ontspannend werken te beginnen met iets luchtigs. Of maak tijd voor een check-in.

Zelfreflectie vraagt veilige sfeer

- Start bij de leerkracht zelf
- Bouw op naar gesprek in tweetallen
- Dan verbreden naar leren van elkaar
- Komen tot teamaanpak

Met welk lastig gedrag heb jij echt moeite?

- Neem een voorbeeld in gedachten
- Maak tweetallen
- Interview elkaar om beurten

Tip!

In gesprek over lastig gedrag...

... is het prettig om niet onderbroken te worden. Neem de tijd iemand te laten praten en echt te luisteren.

... stel vragen, vat samen, maar geef geen mening

Wat werkt bij omgaan met lastig gedrag?

Bekijk het schema op pagina 11 (PO)

Bespreek in groepjes:

1. Welke tips vind jij hierin het meest behulpzaam voor leerkrachten op jouw school? Geef dit aan op leerling- klas- en schoolniveau!
2. In hoeverre passen jouw collega's dit toe?
3. Waar denk jij dat leerkrachten de meeste moeite mee hebben?
4. Hoe zou jij leerkrachten hierbij kunnen ondersteunen / coachen?

Tip!

In gesprek over lastig gedrag...

... is reflectie op het eigen leerkrachtgedrag noodzakelijk. Door middel van interview, analyse, tips en feedback wordt iemand in staat gesteld het eigen handelen aan te passen.

Tip!

In gesprek over lastig gedrag...

... kun je leren van elkaar; je hoeft niet
allemaal zelf het wiel opnieuw uit te vinden

... beschrijf je zo feitelijk mogelijk:

- Wat er aan het gedrag vooraf ging...
- Wat de leerling deed ...
- Wat dat bij jou opriep ...
- Hoe jij handelde naar leerling en groep toe ...
- Wat het effect van jouw handelen was op het gedrag van de leerling ...

Mogelijkheden voor een vervolg

Een teamgesprek over lastig gedrag kun je een vervolg geven.

Mogelijkheden daarvoor zijn:

- Collegiale consultatie
- Kijken in de klas (onderling)
- Klassenobservatie / flitsbezoeken door IB'er
- Video-interactiebegeleiding (evt. met synchroon-coaching)
- In reguliere leerlingenbesprekingen
- Incidentenbesprekingen in bouw/team
- Co-teaching
- Intervisie
- Gesprek over schoolondersteuningsprofiel
- Functionerings- of POP-gesprek
- Enz.

Hoe kan jij dit doen op school?

Werken aan een plan van aanpak (in twee-/drietalen ...)

- Is jouw school hier aan toe?
- Wat zou je vooral willen bereiken?
- Op welk niveau zou je zo'n bespreking organiseren?
- Wie zou je er eventueel bij betrekken?
- Welke kennis of informatie wil je overdragen?
- Bij welke programma's / activiteiten op school sluit dit aan?
- Heb je voorbeelden paraat als die niet uit de groep komen?
- Welke materialen ga je gebruiken?
- Wat heb je eventueel nodig van de directie?

Tip!

In gesprek over lastig gedrag...

... is een goede voorbereiding door de begeleider het halve werk!

UITCHECKEN: KUN JE HIER IETS MEE?

Meer informatie...

Charlotte Dopper c.dopper@nji.nl
Marij Bosdriesz marij.bosdriesz@ncoj.nl

www.gedragsproblemenindeklas.nl

www.drukindeklas.nl

www.gedrag.nu

www.nji.nl/dossiers

www.kenniscentrum-kjp.nl/Leerkrachten/Inleiding-23

www.balansdigitaal.nl/stoornissen/leer-en-gedragsstoornissen/

www.klassenmanagement.ncoj.nl/#

Nederlands
Jeugdinstituut

Bedankt voor jullie deelname

Charlotte Dopper
c.dopper@nji.nl
06 - 11 85 31 79

Marij Bosdriesz
marij.bosdriesz@ncoj.nl
06 – 166 108 17

